

Valtio	Raaka_aine	Linkki tapaukseen	Tapauksen kuvaus
BR Brasilia	Alumiini	https://finnwatch.org/fi/uutiset/suomeen-brasiliasta-tuotavan-alumiinin-tuotannossa-ympaeristoe-ja-ihmisoikeusongelmia	Vuonna 2021 Finnwatch raportoi merkittävistä ympäristö- ja ihmisoikeusongelmista, jotka liittyvät norjalaisen Hydron alumiinituotantoon Brasiliassa. Hydro toimii Barcarenan kaupungissa Amazonin alueella, jossa sen toiminta on aiheuttanut vakavia haittoja paikallisille yhteisöille ja ympäristölle.([finnwatch.org][1]) Hydron toiminta on johtanut jokien saastumiseen, metsäkatoon ja paikallisten yhteisöjen elinkeinojen menetykseen. Erityisesti quilombo-yhteisöt, jotka polveutuvat alun perin orjista ja alkuperäiskansoista, ovat joutuneet luopumaan perinteisistä keräilyyn ja pienviljelyyn perustuvista elinkeinoistaan metsien häviämisen myötä. Alueella esiintyy myös köyhyyttä, puhtaan veden puutetta ja työttömyyttä. Hydroa vastaan on nostettu satoja oikeusjuttuja liittyen ympäristön pilaamiseen.([finnwatch.org][1]) Hydron brasilialaiset yhtiöt ovat saaneet merkittäviä verohelpotuksia Parán osavaltiossa, yhteensä yli 80 miljoonan euron arvosta viimeisen 30 vuoden aikana. Nämä verohelpotukset ovat herättäneet kritiikkiä, sillä verotuottoja olisi voitu käyttää alueen ekologisten ja sosiaalisten ongelmien ratkaisemiseen.([finnwatch.org][1]) Finnwatch ei suosittele Hydron tuotteiden boikotoimista, mutta kehottaa ostajia seuraamaan aktiivisesti yhtiön toimenpiteitä ympäristö- ja ihmisoikeusongelmien korjaamiseksi. Hydron yhtiöissä Brasiliassa on aloitettu työ vastuullisuuden lisäämiseksi, mutta konkreettisista parannuksista ei ole vielä saatavilla tarkempaa tietoa.([finnwatch.org][1]) [1]: https://finnwatch.org/fi/uutiset/suomeen-brasiliasta-tuotavan-alumiinin-tuotannossa-ympaeristoe-ja-ihmisoikeusongelmia?utm_source=chatgpt.com "Suomeen Brasiliasta tuotavan alumiinin tuotannossa ympäristö"
BR Brasilia	Alumiini	https://finnwatch.org/fi/julkaisut/hydro	Vuonna 2021 Finnwatch julkaisi raportin, joka tarkastelee norjalaisen alumiinijätti Hydron toiminnan ympäristö- ja ihmisoikeusvaikutuksia Brasiliassa, erityisesti Parán osavaltiossa. Hydro omistaa Paragominasin bauksiittikaivoksen ja enemmistön Alunorten alumiinioksidijalostamosta, jotka sijaitsevat alueella, jossa asuu monia haavoittuvassa asemassa olevia yhteisöjä, mukaan lukien quilombo-yhteisöjä. ([finnwatch.org][1], [finnwatch.org][2]) Raportin mukaan Hydron toiminta on aiheuttanut merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Vuonna 2018 Alunorten jalostamosta tapahtui jätevesivuoto, joka saastutti läheisiä jokia, kuten Murucupi-joen, vaikuttaen negatiivisesti paikallisten yhteisöjen elinolosuhteisiin ja terveyteen. Lisäksi Paragominasin kaivostoiminta on johtanut laajamittaiseen metsäkatoon Amazonin sademetsässä, mikä on heikentänyt alueen ekosysteemejä ja biodiversiteettiä. ([finnwatch.org][2]) Haitallisten vaikutusten taustalla on bauksiitin louhinta, joka on alumiinin pääraaka-aine. Hydron toiminta on keskittynyt bauksiitin kaivamiseen ja jalostamiseen alumiinioksidiksi ja edelleen alumiiniksi, prosessi joka vaatii suuria määriä vettä ja energiaa sekä tuottaa merkittäviä määriä jätettä. ([finnwatch.org][1]) Hydro on ollut keskeinen toimija näissä tapahtumissa. Vaikka yhtiö on sittemmin ryhtynyt toimiin, kuten perustanut Hydro Sustainability Fundin ja käynnistänyt Sustainable Barcarena -aloitteen paikallisyhteisöjen tukemiseksi, raportti kyseenalaistaa näiden toimien riittävyyden ja vaikutuksen. Paikalliset yhteisöt ovat edelleen huolissaan ympäristön saastumisesta ja elinolosuhteidensa heikkenemisestä. ([finnwatch.org][2]) Raportissa ei kuvata merkittäviä parannuksia tilanteeseen. Vaikka Hydro on aloittanut joitakin korjaavia toimenpiteitä, kuten jätealtaiden kunnostuksen ja ekologisen kompensaaation suunnittelun, yhteisöt kokevat, etteivät nämä toimet ole riittäviä korvaamaan aiheutettuja haittoja. Tilanne korostaa tarvetta tiukemmalle sääntelylle ja yritysten vastuullisuuden valvonnalle kansainvälisissä toimitusketjuissa. ([finnwatch.org][2])"
RU Venäjä	Alumiini	https://yle.fi/a/74-20148705	Vuonna 2024 Yle uutisoi venäläisen raaka-alumiinin jatkuneesta tuonnista Eurooppaan huolimatta EU:n asettamista pakotteista. EU oli helmikuussa 2024 päättänyt kieltää venäläisen raaka-alumiinin tuonnin, mutta päätökseen sisältyi vuoden siirtymäaika. Tämä herätti huolta erityisesti puolustusteollisuudessa, joka on ollut vahvasti riippuvainen venäläisestä alumiinista. Tutkivan toimittajan Knut Kainz Rognerudin mukaan venäläinen alumiini on ollut keskeinen osa Euroopan lentokone-, vene- ja autoteollisuutta. ([Yle.fi][1]) Venäjän alumiiniteollisuus on ollut pitkälti oligarkki Oleg Deripaskan hallinnassa, joka omistaa Rusal-alumiinikonsernin. Deripaska on ollut länsimaiden pakotelistalla vuodesta 2018 alkaen epäiltynä rahanpesusta ja yhteyksistä Venäjän armeijan varustamiseen. Hänen alumiini-imperiuminsa vaikutusvalta on ulottunut eurooppalaisiin päättäjiin, mikä on vaikeuttanut pakotteiden täysimääräistä toteuttamista. ([Yle.fi][1]) Vaikka EU:n pakotteet ovat vähentäneet venäläisen alumiinin tuontia, sen korvaaminen on osoittautunut haastavaksi. Esimerkiksi suomalainen Purso Oy on lopettanut venäläisen alumiinin käytön, mutta toimitusjohtaja Jussi Aron mukaan alumiinin alkuperän jäljittäminen on vaikeaa, ja markkinoilla liikkuu edelleen venäläistä alumiinia muiden maiden kautta. Tämä tilanne korostaa tarvetta tiukemmalle valvonnalle ja läpinäkyvyydelle alumiinin toimitusketjuissa.

Valtio	Raaka_aine	Linkki tapaukseen	Tapauksen kuvaus
GN Guinea	Alumiini	https://www.hrw.org/news/2018/10/04/guinea-bauxite-mining-boom-threatens-rights	Vuonna 2018 Human Rights Watch julkaisi raportin, joka paljasti Guinean bauxiittikaivosteollisuuden nopean kasvun aiheuttamia vakavia ympäristö- ja ihmisoikeusongelmia erityisesti Bokén alueella. Raportti keskittyi kahden suuren kaivosyhtiön, Société Minière de Bokén (SMB) ja Compagnie des Bauxites de Guinée'n (CBG), toimintaan.([Wikipedia][1]) Kaivostoiminnan laajentuminen on johtanut laajoihin ympäristötuhoihin, kuten vesistöjen saastumiseen ja pölyhaittoihin, jotka ovat heikentäneet paikallisten yhteisöjen elinolosuhteita. Esimerkiksi kaivosten rakentamat tiet ovat estäneet jokien ja purojen luonnollisen virtauksen, mikä on vähentänyt veden saatavuutta. Lisäksi kaivostoiminnasta peräisin oleva punainen muta on saastuttanut vesistöjä, joita paikalliset käyttävät juomavetenä. Maankäyttöoikeuksien osalta raportti toi esiin, että kaivosyhtiöt ovat pakkolunastaneet viljelysmaita ilman asianmukaista korvausta tai yhteisöjen osallistumista päätöksentekoon. Erityisesti naiset ovat jääneet ilman korvauksia, vaikka he ovat olleet riippuvaisia viljelysmaista elantonsa saamiseksi. Raportti ei mainitse merkittäviä parannuksia tilanteeseen. Vaikka kaivosyhtiöt ovat ilmoittaneet ryhtyneensä toimiin, kuten porakaivojen rakentamiseen, paikalliset yhteisöt kokevat, että nämä toimet eivät ole riittäviä korvaamaan aiheutettuja haittoja. Lisäksi hallituksen valvonta on ollut puutteellista, ja kaivostoiminnan sosiaaliset ja ympäristövaikutukset ovat jääneet suurelta osin huomioimatta.
NO Norja	Alumiini	https://finnwatch.org/fi/julkaisut/hydro	Vuonna 2021 Finnwatch julkaisi raportin, joka paljasti merkittäviä ympäristö- ja ihmisoikeusongelmia, jotka liittyvät norjalaisen valtion enemmistöomisteisen yhtiön **Hydro ASA:n** toimintaan Brasiliassa. Norjan rooli on keskeinen, sillä valtio omistaa yli kolmanneksen Hydron osakkeista ja on näin merkittävä vaikutusvaltainen omistaja yhtiössä, joka on vastuussa laajamittaisista ympäristövaurioista ja yhteisöhaitoista Amazonin alueella. Raportin mukaan Hydron omistama **Paragominasin bauksiittikaivos** ja sen enemmistöosuus **Alunorten alumiinioksidijalostamossa** ovat aiheuttaneet Brasiliassa vakavia haittoja. Vuonna 2018 Alunorten laitokselta tapahtui jätevesivuoto, joka saastutti Murucupi-joen ja muita vesistöjä, joista paikalliset yhteisöt ovat riippuvaisia juoma- ja käyttöveden lähteinä. Lisäksi Paragominasin kaivostoiminta on johtanut mittavaan metsäkatoon, mikä on heikentänyt luonnon monimuotoisuutta ja vaikuttanut erityisesti alkuperäiskansojen ja **quilombo-yhteisöjen** elinmahdollisuuksiin. Näiden yhteisöjen oikeuksia osallistua päätöksentekoon ja saada täyttä tietoa hankkeista ei ole kunnioitettu. Haitallisten vaikutusten taustalla on **bauksiitin louhinta**, joka on alumiinin valmistuksen keskeinen alkupään vaihe. Bauksiitin kaivaminen vaatii laajoja maa-alueita ja synnyttää suuria määriä teollisuusjätettä, kuten punamudaksi kutsuttua lietettä. Hydron alumiinituotanto on näin suoraan kytköksissä toimitusketjuihin, jotka aiheuttavat ympäristö- ja ihmisoikeusriskejä kehittyvissä maissa, vaikka yhtiön pääkonttori ja suurin omistaja sijaitsevat Norjassa – maassa, joka tunnetaan kansainvälisesti vahvasta ihmisoikeus- ja ympäristöprofiilistaan. Raportin mukaan Hydro on perustanut **Hydro Sustainability Fundin** ja käynnistänyt **Sustainable Barcarena -aloitteen**, joiden tarkoitus on tukea yhteisöjä ja vahvistaa vuoropuhelua. Kuitenkin Finnwatch arvioi, että nämä toimet ovat jääneet pintapuolisiksi eivätkä ole ratkaisseet perustavanlaatuisia ongelmia: yhteisöt eivät koe tulleen kuulluiksi eikä niille ole tarjottu täysimittaista korvausta kärsimistään vahingoista. Norjan valtio ei ole raportin mukaan osoittanut, että se olisi omistajan roolissa ryhtynyt tehokkaisiin toimiin yhtiön vastuullisuuden parantamiseksi. Tämä asettaa kyseenalaiseksi Norjan johdonmukaisuuden omien vastuullisen sijoittamisen periaatteidensa ja yritysvastuutavoitteidensa suhteen. Incident-kuvaus nostaa esiin huolen siitä, että Norja valtiona hyötyy taloudellisesti toiminnasta, jonka seuraukset ulottuvat haavoittuvien yhteisöjen oikeuksiin ja Amazonin ekosysteemin tuhoutumiseen.
CN Kiina	Aurinkopaneelit	https://www.finnwatch.org/fi/uutiset/suomeen-tuotavissa-aurinkopaneeleissa-on-riski-uiguurien-pakkotyöestae	Vuonna 2025 Finnwatch julkaisi selvityksen, joka paljasti merkittäviä ihmisoikeusriskejä Suomessa myytävien aurinkopaneelien tuotantoketjuissa. Erityisesti Kiinan Xinjiangin alueella valmistettujen piipohjaisten komponenttien tuotannossa on raportoitu uiguurivähemmistön pakkotyön käyttöä. Xinjiangin osuus globaalista polypiin tuotannosta on noin 40–50 %, ja alueen tuotantolaitoksissa on yhdistetty pakkotyöhön liittyviä käytäntöjä, kuten valtiollisten kehitys- ja köyhyysohjelmien kautta tapahtuvaa pakotettua työllistämistä. ([finnwatch.org][1], [finnwatch.org][2], [finnwatch.org][3]) Finnwatchin selvityksen mukaan useiden Suomessa toimivien aurinkopaneelien maahantuoja ja jälleenmyyjien toimitusketjut ulottuvat Kiinaan, ja niissä on tunnistettu yhteyksiä yrityksiin, jotka ovat Yhdysvaltojen viranomaisten ylläpitämällä kieltolistalla pakkotyöhön liittyvien epäilyjen vuoksi. Näitä yrityksiä ovat muun muassa Aurinkotalo Eurosolar, Finnwind, sekä suuret kiinalaiset paneelivalmistajat kuten JA Solar, LONGi Solar ja Trina Solar. ([finnwatch.org][4]) Vaikka osa yrityksistä, kuten Helen, Onninen ja Verkkokauppa.com, on vastannut Finnwatchin kyselyihin, monilla ei ole ollut kattavaa tietoa tuotteidensa koko arvoketjusta. Toiset yritykset, kuten Rexel Finland ja Suvic, eivät ole vastanneet kyselyihin lainkaan. ([finnwatch.org][4]) Finnwatch korostaa, että EU:n alueella tarvitaan tiukempaa sääntelyä pakkotyön estämiseksi tuotantoketjuissa. Vaikka EU:n pakkotyöasetus astui voimaan joulukuussa 2024, sen soveltaminen alkaa vasta vuonna 2027. Sillä välin EU:n markkinoille saattaa edelleen päätyä tuotteita, joiden valmistuksessa on käytetty pakkotyötä. ([finnwatch.org][4]) Tämä tapaus korostaa tarvetta yritysten vastuullisuuden lisäämiselle ja toimitusketjujen läpinäkyvyyden parantamiselle, erityisesti tuotteissa, joiden valmistus on keskittynyt alueille, joilla on raportoitu ihmisoikeusloukkauksia.

Valtio	Raaka_aine	Linkki tapaukseen	Tapauksen kuvaus
CG Kongo	Koboltti	https://www.amnesty.fi/kaivoshankkeita-edistetaan-ihmisoikeuksia-loukkaamalla-kongon-demokraattisessa-tasavallassa/?utm_source=chatgpt.com	Kobolttikaivostoimintaan liittyvät pakkosiirrot ja ihmisoikeusloukkaukset Kolwezissa, Kongon demokraattisessa tasavallassa** Vuonna 2023 Amnesty International ja International Service for Human Rights julkaisivat raportin, jossa dokumentoitiin vakavia ihmisoikeusloukkauksia kobolttikaivostoimintaan liittyen Kolwezin kaupungissa Kongon demokraattisessa tasavallassa. Tapaukset ovat tapahtuneet vuosina 2016–2023, ja ne koskevat erityisesti Mukungin, Kasulon ja Buyungin alueiden asukkaita. Kaivostoiminnan laajentumisen seurauksena yhteisöjä on pakkosiirretty väkivaltaisesti kodeistaan ilman laillisia menettelyjä, asianmukaista kuulemista tai riittäviä korvauksia. Osa kodeista on poltettu, ja monet perheet on siirretty alueille, joilta puuttuvat sähkö, puhdas juomavesi, koulutusmahdollisuudet ja terveydenhuolto. Siirrot ovat tapahtuneet usein poliisin tai armeijan tukemana, ja yhteisöissä on vallinnut pelon ilmapiiri. Pääasiallisena ongelman syynä on kobolttin tuotanto, joka on keskeinen raaka-aine litiumioniakuissa ja erityisesti sähköautojen valmistuksessa. Toimintaan ovat osallistuneet useat yritykset ja tahot, mukaan lukien valtionkaivosyhtiö Gécamines sekä sen kanssa toimivat yhteisyritykset kuten kiinalaisomisteinen COMMUS (Compagnie Minière de Musonoi), Glencore, China Molybdenum (CMOC) ja ERG (Eurasian Resources Group). Nämä yhtiöt hyötyvät kaivostoiminnan laajentamisesta alueille, joilta paikallisia asukkaita on siirretty pois. Raportissa ei kuvata, että mainitut yritykset olisivat ryhtyneet toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi. Amnesty toteaa, että pakkosiirrot ovat jatkuneet vuosien ajan, eikä niihin liity asianmukaisia ihmisoikeus- tai ympäristövaikutusten arviointoja. Yritykset eivät ole antaneet julkisia lausuntoja, jotka osoittaisivat niiden tunnustavan vastuunsa tai pyrkivän korjaamaan tilannetta. Amnesty kehottaa teknologiayrityksiä ja akkuteollisuuden toimijoita varmistamaan, etteivät ne hanki kobolttia toimittajilta, joiden tuotanto perustuu pakkosiirtoihin tai muihin ihmisoikeusloukkauksiin. Lähde: Amnesty International (2023): 🔗 https://www.amnesty.fi/kaivoshankkeita-edistetaan-ihmisoikeuksia-loukkaamalla-kongon-demokraattisessa-tasavallassa.
CG Kongo	Koboltti	https://areena.yle.fi/1-50748351	Lapsityö ja epäinhimilliset olosuhteet kobolttikaivoksilla – suomalaisyhtiöt toimitusketjun osana **Vuosi, jolloin asia on uutisoitu:** 2021 (Ylen MOT-jakso julkaistu 8.2.2021) **Tapahtumamaa:** Kongon demokraattinen tasavalta (DRC) **Haitallinen vaikutus:** Podcastissa esitetään tutkittua tietoa siitä, kuinka monet Kongon kobolttikaivokset toimivat erittäin heikoissa olosuhteissa. Haitat kohdistuvat erityisesti lapsiin ja pienkaivostyöläisiin (artisanal miners), jotka työskentelevät ilman suojavarusteita, käsin kaivetuissa kuiluissa vaarallisesti ja pienellä korvauksella. Lapsityö on laajamittaista, ja työolosuhteet ovat hengenvaarallisia. Lisäksi louhinta-alueet ovat monin paikoin laittomia, eikä työntekijöillä ole työsuojelua, vakuutuksia tai oikeusturvaa. **Raaka-aine:** Koboltti, joka on kriittinen komponentti litiumioniakuissa – erityisesti sähköautoissa, älypuhelimissa ja tietokoneissa. **Toimintaan liitetyt yritykset:** Podcastissa kytketään suomalainen teknologiayhtiö **Umicore** ja suomalainen **akkukemikaaleja valmistava yhtiö Freeport Cobalt (nykyisin Umicoren omistuksessa)** osaksi tätä toimitusketjua. Myös suomalaiset kaivos- ja akkualan strategiat nousevat esiin: Suomen tavoitteena on kehittää oma akkuklusteri, mutta ohjelmassa tuodaan esiin, että alkuperäketjuissa on edelleen vakavia riskejä. Lisäksi jakso viittaa kansainvälisiin suuryrityksiin, kuten **Apple, Tesla ja Samsung**, jotka ostavat akkumateriaaleja alihankintaketjujen kautta. **Kuvattu parannusten tila:** Podcastissa mainitaan, että osa kansainvälisistä teknologiayrityksistä on ryhtynyt toimenpiteisiin toimitusketjujen vastuullisuuden parantamiseksi, mutta nämä toimet ovat monin paikoin puutteellisia tai eivät ulotu kaivosten tasolle asti. Umicore korostaa käyttävänsä vastuullisuussertifioitua kobolttia, mutta dokumentoitu ketju osoittaa, että osa materiaalista on voinut kulkeutua kaivoksilta, joissa ihmisoikeusloukkaukset ovat mahdollisia. Myös valvonta- ja jäljitettävyyssjärjestelmien puutteet tulevat esiin. Parannuksia on siis osin luvattu tai kehitetty, mutta vaikuttavuutta ja läpinäkyvyyttä pidetään edelleen riittämättöminä.

Valtio	Raaka_aine	Linkki tapaukseen	Tapauksen kuvaus
ZM Sambia	Koboltti	https://swedwatch.org/publication/environment-and-human-rights-risks-in-mining-of-ict-minerals/	Vuonna 2019 Swedwatch julkaisi raportin, joka tarkastelee kuparin ja muiden ICT-teollisuuden käyttämien mineraalien louhinnan aiheuttamia haitallisia vaikutuksia erityisesti Sambiassa. Raportti osoittaa, että vaikka mineraaleja, kuten kuparia, tarvitaan kestävään teknologiaan – kuten sähköverkkoihin, sähköautoihin ja älylaitteisiin – niiden hankintaan liittyy vakavia ihmisoikeus- ja ympäristöriskejä tuotantomaissa. Tapauksessa kuvataan Sambian pohjoisosassa toimivia suuria kaivoshankkeita, jotka ovat johtaneet yhteisöjen pakkosiirtoihin, heikkoihin kompensatioihin ja puutteelliseen osallistamiseen. Yhteisöt ovat kertoneet menettäneensä viljelymaitaan ja toimeentulonsa ilman, että heitä olisi kuultu asianmukaisesti tai että korvaukset olisivat olleet riittäviä. Lisäksi raportissa todetaan, että siirrettävien yhteisöjen vedensaanti ja elinolosuhteet ovat heikentyneet siirron jälkeen. Haitalliset vaikutukset ulottuvat myös ympäristöön: kaivostoiminnasta aiheutuneet päästöt ovat saastuttaneet vesistöjä ja maaperää, mikä on vaikuttanut paikallisiin elinkeinoihin, kuten maatalouteen ja kalastukseen. Raportti mainitsee myös, että vaikka jotkut kaivosyhtiöt ovat ottaneet käyttöön muodollisia valitusmekanismeja, ne ovat osoittautuneet tehottomiksi eikä niitä pidetä luotettavina tai saavutettavina yhteisöjen näkökulmasta. Pääasiallisena ongelmana ovat kuparin ja muiden ICT-sektorin mineraalien, kuten kobolttin, louhinta. Vaikka raportti ei nimeä yksittäisiä yhtiöitä syylisyyssmielessä, se nostaa esiin kansainvälisten yhtiöiden – erityisesti eurooppalaisten ja ruotsalaisten ICT-laitetoimittajien – vastuun toimitusketjun läpinäkyvyydestä ja riskienhallinnasta. Suuryritysten vastuullisuusvalvonta on ollut puutteellista, eikä huolellisuusmenettelyitä ole käytetty tehokkaasti ihmisoikeus- tai ympäristöriskien ehkäisemiseen. Raportti korostaa, että parannuksia on tehty vain osittain. Joitakin yksittäisiä toimia on käynnistetty, kuten riippumattomia selvityksiä ja valitusmenettelyjen tarkastelua, mutta laajamittaista muutosta ei ole tapahtunut. Swedwatch suosittelee, että yritykset tehostavat vastuullisuustyötään toimitusketjuissaan, noudattavat YK:n yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevia ohjaavia periaatteita ja tukevat yhteisöjen oikeuksia osallistua ja saada oikeudenmukaiset korvaukset.
ZA Etelä-Afrikka	Kromi	https://oxpeckers.org/2021/10/chrome-mines/	Kromikaivostoiminnan hallinnan romahtaminen Etelä-Afrikassa ja Zimbabwessa – ympäristöoikeudet uhattuina 1. Vuosi, jolloin asia on uutisoitu: Lokakuu 2021 2. Maa tai maat, joissa asia on tapahtunut: Etelä-Afrikka ja Zimbabwe 3. Haitallinen vaikutus: Etelä-Afrikassa ja Zimbabwessa kromin kaivamiseen liittyy järjestelmällisiä ympäristörikkomuksia ja ihmisoikeusloukkauksia. Etelä-Afrikassa valtiohallinto (DMRE – Department of Mineral Resources and Energy) on menettänyt otteensa pienkaivostoimintaan, erityisesti Limpopon ja North Westin provinseissa, missä kromia louhitaan laittomasti ja ilman lupia, usein luonnonsuojelualueilla. Kaivokset aiheuttavat merkittävää ympäristötuhoa: metsien hakkuuta, jokien saastumista ja viljelysmaan pilaantumista. Luvaton toimintaa harjoittavat "zama zama" -nimellä tunnetut kaivajat sekä rikollisverkostot. Kyläyhteisöjä ei kuulla, eivätkä ne saa korvauksia menetyksistään. Zimbabwessa laittomat kromikaivokset ovat levinneet erityisesti suojelluille alueille Manicalandissa ja Midlandsissa. Paikalliset valvontaviranomaiset (esim. EMA) ovat kyvyttömiä puuttumaan rikkomuksiin. Esimerkiksi ympäristöneuvoja Edmore Mudzengi pidätettiin ja uhattiin hänen yrittäessään estää laitonta kaivamista Domboshawan suojelualueella. Yhteisöjä on uhkailtu, ja kaivosoikeuksia on myönnetty ilman ympäristövaikutusten arviointeja, mikä on johtanut ekologiseen ja sosiaaliseen kriisiin. 4. Raaka-aine: Kromi, jota käytetään erityisesti ruostumattoman teräksen valmistuksessa. 5. Osalliset yritykset tai toimijat: Toimintaan ovat osallistuneet laittomat pienkaivajat, rikollisverkostot ja paikalliset viranomaiset, jotka sallivat tai suojelevat laitonta kaivamista. Etelä-Afrikan osalta kyse on DMRE:n (valtion mineraaliviranomaisen) kyvyttömyydestä valvoa toimintaa. Zimbabwessa toiminnan mahdollistaa viranomaisten välinpitämättömyys tai korruptio, mukaan lukien Environmental Management Agency (EMA). Kansainvälisiä ostajia ei nimetty suoraan, mutta kromi viedään Kiinaan, joka on maailman suurin ferrokromin kuluttaja. 6. Onko kuvattu, onko parannuksia asian suhteen tehty? Artikkelin mukaan parannuksia ei ole tehty. Etelä-Afrikassa DMRE ei ole onnistunut valvomaan tai sulkemaan laitonta toimintaa, ja aluehallinnon tahot kiistelevät vastuista. Zimbabwessa valitukset ympäristörikkomuksista eivät ole johtaneet toimiin, vaan kaivaminen jatkuu jopa luonnonsuojelualueilla. Molemmissa maissa yhteisöt ovat turvattomia ja ilman oikeudellista suojaa.

Valtio	Raaka_aine	Linkki tapaukseen	Tapauksen kuvaus
TR Turkki	Kromi	https://www.business-humanrights.org/en/latest-news/second-mining-accident-strikes-turkey-in-two-weeks-2/	Vuonna 2024 Turkissa tapahtui kaksi vakavaa kaivosonnettomuutta, jotka nostivat esiin maan kaivosturvallisuuden puutteet ja yritysten vastuullisuuden ongelmat. Ensimmäinen onnettomuus sattui 13. helmikuuta 2024 Erzincanin maakunnassa sijaitsevalla Çöplerin kultakaivoksella, jota operoi Anagold Madencilik, yhteisyritys SSR Miningin ja turkkilaisen Lidya Madencilikin välillä. Kaivoksen jätealueella tapahtui massiivinen maanvyörymä, joka hautasi alleen yhdeksän työntekijää. Onnettomuuden syyksi epäillään muun muassa liiallista liuotuslioksen määrää, jätealueen ylisuurta kokoa ja päivittäisiä räjäytyksiä. Lisäksi alueella oli havaittu maaperän liikkumista jo vuosia ennen onnettomuutta. ([Reuters][1]) Toinen onnettomuus tapahtui 26. helmikuuta 2024 Elazığin maakunnassa sijaitsevassa yksityisessä kromikaivoksessa. Kaivoksessa tapahtui sortuma, jonka seurauksena neljä työntekijää jäi loukkuun. Kaikki työntekijät saatiin pelastettua, mutta yksi heistä loukkaantui. ([Eos][2], [Business & Human Rights Resource Centre][3]) Nämä tapaukset herättivät laajaa huomiota ja johtivat viranomaisten toimiin. Çöplerin kaivoksen osalta ympäristöministeriö peruutti kaivoksen ympäristöluvan ja aloitti tutkinnan, jonka seurauksena useita kaivoksen johtajia pidätettiin. Elazığin kaivoksen osalta aloitettiin oikeudellinen ja hallinnollinen tutkinta.([Wikipedia][4]) Vaikka viranomaiset ovat ryhtyneet toimiin, on epäselvää, ovatko nämä toimet riittäviä estämään vastaavia onnettomuuksia tulevaisuudessa. Tapaukset korostavat tarvetta parantaa kaivosturvallisuutta ja yritysten vastuullisuutta Turkissa. [1]: https://www.reuters.com/world/middle-east/nine-gold-miners-missing-turkey-after-landslide-2024-02-13/?utm_source=chatgpt.com "SSR Mining halts gold production in Turkey after landslide ... - Reuters" [2]: https://eos.org/thelandslideblog/copler-mine-1?utm_source=chatgpt.com "The 13 February 2024 landslide at the Çöpler Mine in Turkey - Eos.org" [3]: https://www.business-humanrights.org/en/latest-news/second-mining-accident-strikes-turkey-in-two-weeks-2/?utm_source=chatgpt.com "Second mining accident strikes Turkey in two weeks" [4]: https://en.wikipedia.org/wiki/%C3%87%C3%B6pler_mine?utm_source=chatgpt.com "Çöpler mine"
PE Peru	Kupari	https://www.citizen.org/article/newly-proposed-global-mining-standard-creates-risks-to-communities-workers-indigenous-peoples-and-automakers-in-the-energy-transition/	Vuonna 2024 yhdysvaltalainen Public Citizen julkaisi yli tusinan kansalaisjärjestön kanssa yhteisen analyysin, jossa kritisoitiin uutta, kaivosteollisuuden itsensä kehittämää globaalia vastuullisuusstandardia nimeltä **Consolidated Mining Standard Initiative (CMSI)**. Standardin ensimmäinen luonnos julkaistiin lokakuussa 2024, ja sen on tarkoitus yhdistää neljän nykyisen alan sisäisen järjestelmän – Copper Mark, ICMM, Towards Sustainable Mining (TSM) ja World Gold Council – toiminta yhdeksi kokonaisuudeksi. Raportti nostaa esiin useita tapauksia ja alueita, joissa standardin soveltaminen tai alan toiminta aiheuttaa tai on aiheuttanut vakavia haitallisia vaikutuksia. Näitä ovat muun muassa: **Madagaskar**, jossa Rio Tinton omistama ilmeniittikaivos on liitetty **vesivarojen saastumiseen ja yhteisöjen osallistumisoikeuksien sivuuttamiseen**. **Brasilia**, jossa Valen Brumadinhon rautakaivoksen jätepatto romahti vuonna 2019 ja tappoi 272 ihmistä – vain kuukausia sen jälkeen, kun pato oli sertifioitu turvalliseksi alan standardien mukaisesti. **Indonesia**, jossa nikkelin louhintaan liittyy sekä **ympäristötuhoja** että alkuperäisyhteisöjen oikeuksien laiminlyöntejä. **Filippiinit**, joissa kaivoshankkeet ovat johtaneet ihmisoikeusloukkauksiin ja yhteisöjen pakkosiirtoihin. **Peru**, missä kuparikaivokset ovat aiheuttaneet veden ja ilman saastumista sekä loukanneet alkuperäiskansojen oikeuksia. Haitalliset vaikutukset ovat moninaiset: vesistöjen pilaantuminen, maankäytön menetykset, terveydelliset haitat ja yhteisöjen pakkosiirrot. Usein ongelmat liittyvät siihen, ettei kaivostoimintaa harjoittavilta yhtiöiltä vaadita riittävää **vapaaseen ja tietoiseen ennakosuostumukseen (FPIC)** perustuvaa lupaa alkuperäisyhteisöiltä, vaikka kaivokset sijoittuvat heidän mailleen. Raaka-aineista ongelmallisina nostetaan esiin erityisesti: – **Ilmeniitti** (Madagaskar), – **Rauta** (Brasilia), – **Nikkeli** (Indonesia, Filippiinit), – **Kupari** (Peru), – **Kulta** (yleisviitteissä), sekä muita **siirtymäkauden mineraaleja**, joita tarvitaan akku- ja uusiutuvan energian teknologioihin. Syällisyysmielessä raportti kohdistaa kritiikkinsä paitsi standardia rakentaviin teollisuusjärjestöihin – **Copper Mark, ICMM, Mining Association of Canada (TSM), World Gold Council** – myös standardien piirissä toimiviin yhtiöihin, kuten **Rio Tinto** ja **Vale**, joiden toiminnasta on dokumentoitu vakavia seurauksia yhteisöille ja ympäristölle. Raportissa ei kuvata, että ongelmiin olisi esitetty konkreettisia korjaustoimia. Sen sijaan se varoittaa, että CMSI voi mahdollistaa "vihreän pesun" tilanteessa, jossa standardin vaatimukset jäävät heikoiksi ja sidokset riippumattomiin, sitoviin valvontajärjestelmiin puuttuvat. Public Citizen ja muut raportin laatineet järjestöt vaativatkin, että lainsäätäjien ja yritysten on tukeuduttava sitovaan sääntelyyn ja tehokkaisiin huolellisuusvelvoitteisiin – ei pelkästään kaivosalan itsensä määrittelemiin vastuullisuusmalleihin.

Valtio	Raaka_aine	Linkki tapaukseen	Tapauksen kuvaus
ZM Sambia	Kupari	https://swedwatch.org/publication/environment-and-human-rights-risks-in-mining-of-ict-minerals/	Vuonna 2019 Swedwatch julkaisi raportin, joka tarkastelee kuparin ja muiden ICT-teollisuuden käyttämien mineraalien louhinnan aiheuttamia haitallisia vaikutuksia erityisesti Sambiassa. Raportti osoittaa, että vaikka mineraaleja, kuten kuparia, tarvitaan kestävään teknologiaan – kuten sähköverkkoihin, sähköautoihin ja älylaitteisiin – niiden hankintaan liittyy vakavia ihmisoikeus- ja ympäristöriskejä tuotantomaisissa. Tapauksessa kuvataan Sambian pohjoisosassa toimivia suuria kaivoshankkeita, jotka ovat johtaneet yhteisöjen pakkosiirtoihin, heikkoihin kompensatioihin ja puutteelliseen osallistamiseen. Yhteisöt ovat kertoneet menettäneensä viljelymaitaan ja toimeentulonsa ilman, että heitä olisi kuultu asianmukaisesti tai että korvaukset olisivat olleet riittäviä. Lisäksi raportissa todetaan, että siirrettävien yhteisöjen vedensaanti ja elinolosuhteet ovat heikentyneet siirron jälkeen. Haitalliset vaikutukset ulottuvat myös ympäristöön: kaivostoiminnasta aiheutuneet päästöt ovat saastuttaneet vesistöjä ja maaperää, mikä on vaikuttanut paikallisiin elinkeinoihin, kuten maatalouteen ja kalastukseen. Raportti mainitsee myös, että vaikka jotkut kaivosyhtiöt ovat ottaneet käyttöön muodollisia valitusmekanismeja, ne ovat osoittautuneet tehottomiksi eikä niitä pidetä luotettavina tai saavutettavina yhteisöjen näkökulmasta. Pääasiallisena ongelmana ovat kuparin ja muiden ICT-sektorin mineraalien, kuten kobolttin, louhinta. Vaikka raportti ei nimeä yksittäisiä yhtiöitä syylisyyssmielessä, se nostaa esiin kansainvälisten yhtiöiden – erityisesti eurooppalaisten ja ruotsalaisten ICT-laitetoimittajien – vastuun toimitusketjun läpinäkyvyydestä ja riskienhallinnasta. Suuryritysten vastuullisuusvalvonta on ollut puutteellista, eikä huolellisuusmenettelyitä ole käytetty tehokkaasti ihmisoikeus- tai ympäristöriskien ehkäisemiseen. Raportti korostaa, että parannuksia on tehty vain osittain. Joitakin yksittäisiä toimia on käynnistetty, kuten riippumattomia selvityksiä ja valitusmenettelyjen tarkastelua, mutta laajamittaista muutosta ei ole tapahtunut. Swedwatch suosittelee, että yritykset tehostavat vastuullisuustyötään toimitusketjuissaan, noudattavat YK:n yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevia ohjaavia periaatteita ja tukevat yhteisöjen oikeuksia osallistua ja saada oikeudenmukaiset korvaukset.
ZM Sambia	Kupari	https://swedwatch.org/wp-content/uploads/2019/05/94_Zambia_uppslag.pdf	Vuonna 2019 Swedwatch julkaisi raportin "Copper with a Cost", joka paljastaa vakavia ympäristö- ja ihmisoikeusongelmia Sambiassa tapahtuvassa kuparin louhinnassa. Raportti keskittyy erityisesti kahteen alueeseen: Chingolaan ja Kalumbilaan, joissa kaivostoiminta on aiheuttanut merkittäviä haittoja paikallisille yhteisöille.([blogs.ed.ac.uk][1]) Chingolan alueella sijaitseva Nchangan kaivos, jota operoi Konkola Copper Mines (KCM), on aiheuttanut vesistöjen saastumista, mikä on heikentänyt paikallisten asukkaiden oikeutta puhtaaseen veteen ja terveyteen. Saastuminen on johtanut viljelysmaan heikentymiseen ja elinkeinojen menetyksiin. Vuonna 2015 noin 1 800 asukasta nosti kanteen KCM:ää vastaan Lontoossa, syyttäen yhtiötä vesistöjen saastuttamisesta ja terveyshaittojen aiheuttamisesta.([Business & Human Rights Resource Centre][2]) Kalumbilan alueella First Quantum Mineralsin (FQM) omistaman Sentinel-kaivoksen perustaminen johti yhteisöjen pakkosiirtoihin. Vaikka FQM tarjosi korvauksia ja yhteisöohjelmia, Swedwatchin tutkimuksen mukaan elinkeinojen palauttaminen on ollut vaikeaa, ja sosiaaliset rakenteet ovat kärsineet. Uudelleensijoitetut yhteisöt ovat kohdanneet työttömyyttä ja vaikeuksia päästä markkinoille myymään tuotteitaan. Raportti korostaa, että kuparin louhinta Sambiassa aiheuttaa merkittäviä ympäristö- ja ihmisoikeusriskejä, erityisesti alueilla, joilla julkiset instituutiot ovat heikkoja ja lainvalvonta on puutteellista. Swedwatch suosittelee, että ICT-sektorin yritykset laajentavat huolellisuusvelvoitteitaan kattamaan myös kuparin ja muiden korkean riskin mineraalien toimitusketjut, ei pelkästään konfliktimineraalit kuten tina, tantaali, volframi ja kulta. Raportissa ei kuvata merkittäviä parannuksia tilanteeseen. Vaikka kaivosyhtiöt ovat ryhtyneet joihinkin toimiin, kuten korvausten maksamiseen ja yhteisöohjelmien käynnistämiseen, paikalliset yhteisöt kokevat, että nämä toimet eivät ole riittäviä korvaamaan aiheutettuja haittoja. Tilanne korostaa tarvetta tiukemmalle sääntelylle ja yritysten vastuullisuuden valvonnalle kansainvälisissä toimitusketjuissa.

Valtio	Raaka_aine	Linkki tapaukseen	Tapauksen kuvaus
CL Chile	Litium	https://www.reuters.com/sustainability/land-use-biodiversity/lithium-mining-is-slowly-sinking-chiles-atacama-salt-flat-study-shows-2024-08-22/	Litiumkaivostoiminnan ympäristö- ja ihmisoikeusongelmat Atacaman suola-aavikolla, Chile 1. Vuosi, jolloin asia on uutisoitu: Elokuu 2024 2. Maa tai maat, joissa asia on tapahtunut: Chile 3. Haitallinen vaikutus: Chilen Atacaman suola-aavikolla tapahtuva litiumin louhinta on aiheuttanut merkittäviä ympäristövaikutuksia. Tutkimukset ovat osoittaneet, että litiumin tuotantoon liittyvä suolaveden pumppaus on johtanut suola-aavikon maaperän vajoamiseen 1–2 senttimetriä vuodessa. Tämä vajoaminen johtuu siitä, että litiumin tuotantoon käytettävän suolaveden pumppaus ylittää luonnollisen pohjavesien uudistumisen, mikä aiheuttaa peruuttamattomia muutoksia maaperän läpäisevyyteen. Lisäksi alueen alkuperäiskansat, kuten Lickanantay-yhteisöt, ovat huolissaan veden niukkuudesta ja ekosysteemien häiriöistä, jotka vaikuttavat heidän elinympäristöihinsä ja kulttuuriperintöönsä. 4. Raaka-aine: Litium 5. Osalliset yritykset tai toimijat: Sociedad Química y Minera de Chile (SQM) ja Albemarle Corporation ovat kaksi suurinta litiumin tuottajaa alueella. Chilen ympäristöviranomaiset ovat nostaneet syytteitä näitä yrityksiä vastaan mahdollisista rikkomuksista suolaveden pumppauksessa. Lisäksi Chilen hallitus on suunnitellut litiumin tuotannon lisäämistä yhteistyössä valtion omistaman Codelco-yhtiön kanssa. reuters.com 6. Onko kuvattu, onko parannuksia asian suhteen tehty? Chilen ympäristöviranomaiset ovat syyttäneet SQM:ää ja Albemarlea mahdollisista epäsäännöllisyyksistä suolaveden pumppauksessa. Viranomaiset pyrkivät siirtymään kestävämpään suoraan litiumin talteenottoon (DLE), mutta teknologia on edelleen testausvaiheessa. Lisäksi SQM on solminut kumppanuuden valtion omistaman Codelco-yhtiön kanssa, kun maa pyrkii laajentamaan litiumin tuotantoaan.
ID Indonesia	Nikkelimalmi ja -k	https://www.citizen.org/article/newly-proposed-global-mining-standard-creates-risks-to-communities-workers-indigenous-peoples-and-automakers-in-the-energy-transition/	Vuonna 2024 yhdysvaltalainen Public Citizen julkaisi yli tusinan kansalaisjärjestön kanssa yhteisen analyysin, jossa kritisoitiin uutta, kaivosteollisuuden itsensä kehittämää globaalia vastuullisuusstandardia nimeltä **Consolidated Mining Standard Initiative (CMSI)**. Standardin ensimmäinen luonnos julkaistiin lokakuussa 2024, ja sen on tarkoitus yhdistää neljän nykyisen alan sisäisen järjestelmän – Copper Mark, ICMM, Towards Sustainable Mining (TSM) ja World Gold Council – toiminta yhdeksi kokonaisuudeksi. Raportti nostaa esiin useita tapauksia ja alueita, joissa standardin soveltaminen tai alan toiminta aiheuttaa tai on aiheuttanut vakavia haitallisia vaikutuksia. Näitä ovat muun muassa: **Madagaskar**, jossa Rio Tinton omistama ilmeniittikaivos on liitetty **vesivarojen saastumiseen ja yhteisöjen osallistumisoikeuksien sivuuttamiseen**. **Brasilia**, jossa Valen Brumadinhon rautakaivoksen jätepatto romahti vuonna 2019 ja tappoi 272 ihmistä – vain kuukausia sen jälkeen, kun pato oli sertifioitu turvallisesti alan standardien mukaisesti. **Indonesia**, jossa nikkelin louhintaan liittyy sekä **ympäristötuhoja** että alkuperäisyhteisöjen oikeuksien laiminlyöntejä. **Filippiinit**, joissa kaivoshankkeet ovat johtaneet ihmisoikeusloukkauksiin ja yhteisöjen pakkosiirtoihin. **Peru**, missä kuparikaivokset ovat aiheuttaneet veden ja ilman saastumista sekä loukanneet alkuperäiskansojen oikeuksia. Haitalliset vaikutukset ovat moninaiset: vesistöjen pilaantuminen, maankäytön menetykset, terveydelliset haitat ja yhteisöjen pakkosiirrot. Usein ongelmat liittyvät siihen, ettei kaivostoimintaa harjoittavilta yhtiöiltä vaadita riittävää **vapaaseen ja tietoiseen ennakkosuostumukseen (FPIC)** perustuvaa lupaa alkuperäisyhteisöiltä, vaikka kaivokset sijoittuvat heidän mailleen. Raaka-aineista ongelmallisina nostetaan esiin erityisesti: – **Ilmeniitti** (Madagaskar), – **Rauta** (Brasilia), – **Nikkeli** (Indonesia, Filippiinit), – **Kupari** (Peru), – **Kulta** (yleisviitteissä), sekä muita **siirtymäkauden mineraaleja**, joita tarvitaan akku- ja uusiutuvan energian teknologioihin. Syylisyyksmielessä raportti kohdistaa kritiikkinsä paitsi standardia rakentaviin teollisuusjärjestöihin – **Copper Mark, ICMM, Mining Association of Canada (TSM), World Gold Council** – myös standardien piirissä toimiviin yhtiöihin, kuten **Rio Tinto** ja **Vale**, joiden toiminnasta on dokumentoitu vakavia seurauksia yhteisöille ja ympäristölle. Raportissa ei kuvata, että ongelmiin olisi esitetty konkreettisia korjaustoimia. Sen sijaan se varoittaa, että CMSI voi mahdollistaa "vihreän pesun" tilanteessa, jossa standardin vaatimukset jäävät heikoiksi ja sidokset riippumattomiin, sitoviin valvontajärjestelmiin puuttuvat. Public Citizen ja muut raportin laatineet järjestöt vaativatkin, että lainsäätäjien ja yritysten on tukeuduttava sitovaan sääntelyyn ja tehokkaisiin huolellisuusvelvoitteisiin – ei pelkästään kaivosalan itsensä määrittelemiin vastuullisuusmalleihin.

Valtio	Raaka_aine	Linkki tapaukseen	Tapauksen kuvaus
PH Filippiinit	Nikkelimalmi ja -k	https://www.citizen.org/article/newly-proposed-global-mining-standard-creates-risks-to-communities-workers-indigenous-peoples-and-automakers-in-the-energy-transition/	Vuonna 2024 yhdysvaltalainen Public Citizen julkaisi yli tusinan kansalaisjärjestön kanssa yhteisen analyysin, jossa kritisoitiin uutta, kaivosteollisuuden itsensä kehittämää globaalia vastuullisuusstandardia nimeltä Consolidated Mining Standard Initiative (CMSI). Standardin ensimmäinen luonnos julkaistiin lokakuussa 2024, ja sen on tarkoitus yhdistää neljän nykyisen alan sisäisen järjestelmän – Copper Mark, ICMM, Towards Sustainable Mining (TSM) ja World Gold Council – toiminta yhdeksi kokonaisuudeksi. Raportti nostaa esiin useita tapauksia ja alueita, joissa standardin soveltaminen tai alan toiminta aiheuttaa tai on aiheuttanut vakavia haitallisia vaikutuksia. Näitä ovat muun muassa: Madagaskar, jossa Rio Tinton omistama ilmeniittikaivos on liitetty vesivarojen saastumiseen ja yhteisöjen osallistumisoikeuksien sivuuttamiseen. Brasilia, jossa Valen Brumadinhon rautakaivoksen jätepato romahti vuonna 2019 ja tappoi 272 ihmistä – vain kuukausia sen jälkeen, kun pato oli sertifioitu turvalliseksi alan standardien mukaisesti. Indonesia, jossa nikkelin louhintaan liittyy sekä ympäristötuhoja että alkuperäisyhteisöjen oikeuksien laiminlyöntejä. Filippiinit, joissa kaivoshankkeet ovat johtaneet ihmisoikeusloukkauksiin ja yhteisöjen pakkosiirtoihin. Peru, missä kuparikaivokset ovat aiheuttaneet veden ja ilman saastumista sekä loukanneet alkuperäiskansojen oikeuksia. Haitalliset vaikutukset ovat moninaiset: vesistöjen pilaantuminen, maankäytön menetykset, terveydelliset haitat ja yhteisöjen pakkosiirrot. Usein ongelmat liittyvät siihen, ettei kaivostoimintaa harjoittavilta yhtiöiltä vaadita riittävää vapaaseen ja tietoiseen ennakosuostumukseen (FPIC) perustuvaa lupaa alkuperäisyhteisöiltä, vaikka kaivokset sijoittuvat heidän mailleen. Raaka-aineista ongelmallisina nostetaan esiin erityisesti: – Ilmeniitti (Madagaskar), – Rauta (Brasilia), – Nikkeli (Indonesia, Filippiinit), – Kupari (Peru), – Kulta (yleisviitteissä), sekä muita siirtymäkauden mineraaleja, joita tarvitaan akku- ja uusiutuvan energian teknologioihin. Syylisyyksmielessä raportti kohdistaa kritiikkinsä paitsi standardia rakentaviin teollisuusjärjestöihin – Copper Mark, ICMM, Mining Association of Canada (TSM), World Gold Council – myös standardien piirissä toimiviin yhtiöihin, kuten Rio Tinto ja Vale, joiden toiminnasta on dokumentoitu vakavia seurauksia yhteisöille ja ympäristölle. Raportissa ei kuvata, että ongelmiin olisi esitetty konkreettisia korjaustoimia. Sen sijaan se varoittaa, että CMSI voi mahdollistaa "vihreän pesun" tilanteessa, jossa standardin vaatimukset jäävät heikoiksi ja sidokset riippumattomiin, sitoviin valvontajärjestelmiin puuttuvat. Public Citizen ja muut raportin laatineet järjestöt vaativatkin, että lainsäätäjien ja yritysten on tukeuduttava sitovaan sääntelyyn ja tehokkaisiin huolellisuusvelvoitteisiin – ei pelkästään kaivosalan itsensä määrittelemiin vastuullisuusmalleihin.
CN Kiina	Polypii	https://www.finnwatch.org/fi/uutiset/suomeen-tuotavissa-aurinkopaneeleissa-on-riski-uiguurien-pakkotyoeatae	Vuonna 2025 Finnwatch julkaisi selvityksen, joka paljasti merkittäviä ihmisoikeusriskejä Suomessa myytävien aurinkopaneelien tuotantoketjuissa. Erityisesti Kiinan Xinjiangin alueella valmistettujen piipohjaisten komponenttien tuotannossa on raportoitu uiguurivähemmistön pakkotyön käyttöä. Xinjiangin osuus globaalista polypiin tuotannosta on noin 40–50 %, ja alueen tuotantolaitoksissa on yhdistetty pakkotyöhön liittyviä käytäntöjä, kuten valtiollisten kehitys- ja köyhyysohjelmien kautta tapahtuvaa pakotettua työllistämistä. ([finnwatch.org][1], [finnwatch.org][2], [finnwatch.org][3]) Finnwatchin selvityksen mukaan useiden Suomessa toimivien aurinkopaneelien maahantuoja ja jälleenmyyjien toimitusketjut ulottuvat Kiinaan, ja niissä on tunnistettu yhteyksiä yrityksiin, jotka ovat Yhdysvaltojen viranomaisten ylläpitämällä kieltolistalla pakkotyöhön liittyvien epäilyjen vuoksi. Näitä yrityksiä ovat muun muassa Aurinkotalo Eurosolar, Finnwind, sekä suuret kiinalaiset paneelivalmistajat kuten JA Solar, LONGi Solar ja Trina Solar. ([finnwatch.org][4]) Vaikka osa yrityksistä, kuten Helen, Onninen ja Verkkokauppa.com, on vastannut Finnwatchin kyselyihin, monilla ei ole ollut kattavaa tietoa tuotteidensa koko arvoketjusta. Toiset yritykset, kuten Rexel Finland ja Suvic, eivät ole vastanneet kyselyihin lainkaan. ([finnwatch.org][4]) Finnwatch korostaa, että EU:n alueella tarvitaan tiukempaa sääntelyä pakkotyön estämiseksi tuotantoketjuissa. Vaikka EU:n pakkotyöasetus astui voimaan joulukuussa 2024, sen soveltaminen alkaa vasta vuonna 2027. Sillä välin EU:n markkinoille saattaa edelleen päätyä tuotteita, joiden valmistuksessa on käytetty pakkotyötä. ([finnwatch.org][4])

Valtio	Raaka_aine	Linkki tapaukseen	Tapauksen kuvaus
FI Suomi	Puu	https://yle.fi/a/74-20106446	**Tapahtuman nimi** Hukkajoen raakkujen joukkokuolema metsäkoneen aiheuttamana **Aika ja paikka** Elokuussa 2024 Suomussalmen Hukkajoella, Kainuussa, tapahtui vakava ympäristövahinko, kun metsäkone ylitti rauhoitetun joen useaan otteeseen. **Osapuolet** Tapahtumaan liittyivät metsäyhtiö Stora Enso, sen urakoitsijat ja aliurakoitsijat, Metsähallitus, biologit ja tutkimussukeltajat sekä Oulun poliisi, joka tutkii tapausta. **Tausta** Hukkajoki on tunnettu uhanalaisen jokihelmisimpukan eli raakun elinalueena. Raakku on rauhoitettu laji, jonka suojelu on ollut pitkään viranomaisten ja luonnonsuojelijoiden erityisen huomion kohteena. **Tapahtumien kulku** Elokuussa 2024 biologi ja tutkimussukeltaja Myyri Sysivesi oli työparinsa kanssa suorittamassa raakkujen lajikartoitusta Hukkajoella, kun he havaitsivat metsäkoneen ylittävän rauhoitetun joen. Sysivesi pysäytti koneen ja ilmoitti kuljettajalle, että joen ylittäminen on laitonta. Kuljettaja kuitenkin suhtautui välinpitämättömästi ja käyttäytyi asiattomasti, jatkaen joen ylittämistä. Sysivesi tallensi osan keskustelusta videolle, joka on sittemmin levinnyt laajasti mediassa.([yle.fi][1]) **Seuraukset ja vaikutukset** Metsähallitus arvioi, että metsäkoneiden toiminta johti jopa tuhansien raakkujen kuolemaan. Osa simpukoista murskaantui koneiden alle, ja osa kuoli jokeen päätyneen mudan, hiekan ja hakkuutähteen takia. Tapaus herätti laajaa julkista keskustelua metsätalouden vastuullisuudesta ja ympäristönsuojelun tärkeydestä. Oulun poliisi aloitti esitutkinnan törkeästä luonnonsuojelurikoksesta. Stora Enso keskeytti hakkuut useissa kohteissa ja ilmoitti olevansa valmis maksamaan Hukkajoen pelastamiseen tarvittavat kustannukset. Tapaus nosti esiin kysymyksiä metsätalouden ohjeistuksen ja valvonnan riittävyystä sekä uhanalaisten lajien suojelun tehokkuudesta.
IN Intia	Rakennuskivet	https://finnwatch.org/images/pdf/FW_vastuullisia_kivihankintoja_final.pdf	--- Vuonna 2017 Finnwatch julkaisi raportin, joka paljasti merkittäviä ihmisoikeus- ja työoikeusongelmia luonnonkiven tuotannossa, erityisesti Intiassa ja Kiinassa. Raportti keskittyi Suomeen tuotavan luonnonkiven, kuten graniitin, tuotantoketjuihin ja toi esiin vakavia epäkohtia. Intiassa luonnonkiven tuotantoon liittyy lapsityövoiman hyväksikäyttöä ja velkaorjuutta. Työntekijät, mukaan lukien lapset, työskentelevät usein vaarallisissa olosuhteissa ilman asianmukaista suojarustusta tai työturvallisuuskoulutusta. Velkaorjuus on yleistä, ja työntekijät ovat sidottuja työnantajinsa velkojen vuoksi, mikä rajoittaa heidän vapauttaan ja oikeuksiaan. Kiinassa luonnonkiven tuotantoon liittyy merkittäviä työterveys- ja -turvallisuusriskejä. Työntekijät altistuvat pölylle ja melulle ilman riittäviä suojarusteita, mikä johtaa vakaviin terveysongelmiin, kuten silikoosiin. Työajat ovat pitkiä, ja palkat usein alle elämiseen riittävän tason. Raportti korostaa, että suomalaiset yritykset, jotka tuovat luonnonkiveä Intiasta ja Kiinasta, eivät ole riittävästi huomioineet toimitusketjunjensa sosiaalista vastuullisuutta. Monilta puuttuu selkeät eettiset ohjeistukset ja valvontamekanismit, jotka varmistaisivat ihmisoikeuksien kunnioittamisen koko tuotantoketjussa. Vaikka osa yrityksistä on alkanut kehittää vastuullisuuslinjauksia ja -käytäntöjä, parannuksia on tehty vain osittain. Finnwatch suosittelee, että julkiset hankintayksiköt ja yritykset edellyttävät toimittajiltaan sosiaalisen vastuullisuuden huomioimista ja käyttävät sertifiointijärjestelmiä varmistaakseen eettiset tuotantokäytännöt.
CN Kiina	Rakennuskivet	https://finnwatch.org/images/pdf/FW_vastuullisia_kivihankintoja_final.pdf	Vuonna 2017 Finnwatch julkaisi raportin, joka paljasti merkittäviä ihmisoikeus- ja työoikeusongelmia luonnonkiven tuotannossa, erityisesti Intiassa ja Kiinassa. Raportti keskittyi Suomeen tuotavan luonnonkiven, kuten graniitin, tuotantoketjuihin ja toi esiin vakavia epäkohtia. Intiassa luonnonkiven tuotantoon liittyy lapsityövoiman hyväksikäyttöä ja velkaorjuutta. Työntekijät, mukaan lukien lapset, työskentelevät usein vaarallisissa olosuhteissa ilman asianmukaista suojarustusta tai työturvallisuuskoulutusta. Velkaorjuus on yleistä, ja työntekijät ovat sidottuja työnantajinsa velkojen vuoksi, mikä rajoittaa heidän vapauttaan ja oikeuksiaan. Kiinassa luonnonkiven tuotantoon liittyy merkittäviä työterveys- ja -turvallisuusriskejä. Työntekijät altistuvat pölylle ja melulle ilman riittäviä suojarusteita, mikä johtaa vakaviin terveysongelmiin, kuten silikoosiin. Työajat ovat pitkiä, ja palkat usein alle elämiseen riittävän tason. Raportti korostaa, että suomalaiset yritykset, jotka tuovat luonnonkiveä Intiasta ja Kiinasta, eivät ole riittävästi huomioineet toimitusketjunjensa sosiaalista vastuullisuutta. Monilta puuttuu selkeät eettiset ohjeistukset ja valvontamekanismit, jotka varmistaisivat ihmisoikeuksien kunnioittamisen koko tuotantoketjussa. Vaikka osa yrityksistä on alkanut kehittää vastuullisuuslinjauksia ja -käytäntöjä, parannuksia on tehty vain osittain. Finnwatch suosittelee, että julkiset hankintayksiköt ja yritykset edellyttävät toimittajiltaan sosiaalisen vastuullisuuden huomioimista ja käyttävät sertifiointijärjestelmiä varmistaakseen eettiset tuotantokäytännöt.

Valtio	Raaka_aine	Linkki tapaukseen	Tapauksen kuvaus
BR Brasilia	Teräs	https://www.hrw.org/news/2025/01/30/major-problems-mining-industrys-new-certification-standard	Vuonna 2025 Human Rights Watch (HRW) julkaisi kriittisen raportin, joka kohdistui kaivosteollisuuden uuteen vastuullisuussertifiointiin nimeltä **Towards Sustainable Mining (TSM)**. Tämän Kanadan kaivosyhdistyksen kehittämän standardin väitetään tarjoavan kehyksen vastuulliselle kaivostoiminnalle, mutta HRW:n mukaan se ei täytä kansainvälisiä ihmisoikeus- ja ympäristönormeja, eikä perustu riittävän tiukkaan riippumattomaan valvontaan. Standardi leviää kansainvälisesti, ja sitä käytetään myös Latinalaisessa Amerikassa, mukaan lukien Brasiliassa. Raportissa tuodaan esiin konkreettinen ja vakava esimerkki Brasiliasta: **Valen** omistaman rautakaivoksen **jätepato Brumadinhossa** romahti 25. tammikuuta 2019, vapauttaen ympäristöön miljoonia kuutiometrejä myrkyllistä kaivoslietetettä ja aiheuttaen **272 ihmisen kuoleman**. Tämä katastrofi on yksi Brasilian historian tuhoisimmista teollisuusonnettomuuksista. Tapauksen erityisen vakavaksi tekee se, että **vain neljä kuukautta ennen romahdusta padon turvallisuus oli sertifioitu auditoinnissa, jossa käytettiin TSM-järjestelmää tai sen mukaista toimintalogiikkaa**. HRW:n mukaan tällainen tilanne osoittaa, kuinka sertifiointistandardi voi luoda väärän turvallisuudentunteen ilman tehokasta, läpinäkyvää ja riippumatonta tarkastusmekanismia. Sertifiointi ei estänyt katastrofia eikä varmistanut paikallisyhteisöjen oikeuksia, turvallisuutta tai ympäristönsuojelua. Esimerkki Brumadinhon padosta paljastaa TSM:n puutteet juuri siinä, mitä sen pitäisi valvoa – kriittisten riskien hallinnassa ja yhteisöjen suojelemisessa. Raportin mukaan TSM-standardi sallii kaivostoiminnan myös alkuperäiskansojen perinteisillä mailla ilman, että vaaditaan täysi, ennakkotietoon perustuva suostumus (FPIC), mikä rikkoo YK:n alkuperäiskansojen oikeuksia koskevaa julistusta. HRW varoittaa, että ilman sitovaa ja riippumatonta valvontaa tällaiset vapaaehtoiset järjestelmät voivat jopa heikentää todellista vastuullisuustyötä. Yhteenvetona HRW kehottaa hallituksia, kansainvälisiä järjestelmiä ja yrityksiä turvautumaan ensisijaisesti **sitovaan sääntelyyn ja huolellisuuslainsäädäntöön** – kuten EU:n yritysvastuudirektiiviin – sen sijaan, että vastuullisuutta rakennetaan yksityisten ja heikosti valvottujen sertifiointien varaan.
ID Indonesia	Tina	https://globalinitiative.net/analysis/corruption-indonesia-tin-mining/	Vuonna 2024 Global Initiative Against Transnational Organized Crime julkaisi raportin, joka paljasti laajamittaisen korruption ja ympäristötuhon Indonesian valtion omistaman tinakaivosyhtiön, PT Timahin, toiminnassa. Tutkinta keskittyi erityisesti Bangka- ja Belitungin saarille, joissa yhtiö oli vuosina 2015–2022 mahdollistanut laittoman kaivostoiminnan. Tämä toiminta johti merkittäviin ympäristövaurioihin ja valtion taloudellisiin menetyksiin. Ympäristötutkijoiden mukaan vahingot olivat arvoltaan noin 16,8 miljardia Yhdysvaltain dollaria. Laiton kaivostoiminta aiheutti laajaa metsäkatoa, maaperän eroosiota ja vesistöjen saastumista. Monet kaivokset sijaitsivat suojelluilla alueilla, kuten kansallispuistoissa ja metsävarannoissa. Lisäksi kaivostoiminta johti luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen ja paikallisten yhteisöjen elinolosuhteiden huononemiseen. Korruptio ulottui laajalle: PT Timahin johtajat, paikalliset viranomaiset ja lainvalvontaviranomaiset olivat osallisina laittomassa toiminnassa. Yhtiö osti tinaa laittomilta kaivoksilta ja käytti väärennettyjä sulatuspalveluita peittääkseen toiminnan jäljet. Vuoteen 2024 mennessä 21 henkilöä, mukaan lukien kolme hallituksen virkamiestä ja useita PT Timahin johtajia, oli nimetty epäillyiksi. Global Initiative Vaikka viranomaiset ovat aloittaneet tutkinnan ja nimenneet epäiltyjä, laitton tinan louhinta jatkuu edelleen Bangka- ja Belitungin saarilla. Raportin mukaan korruptio ja vaikutusvaltaisten henkilöiden suojaama toiminta estävät tehokkaat toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi. Tarvitaan laajempaa hallituksen väliintuloa ja tiukempaa valvontaa kaivosteollisuuden sääntelyn parantamiseksi